

HET VERDRAG VAN GENT IN INTERNATIONAAL PERSPECTIEF

door

Maria DE WAELE

Het verdrag van Gent, ondertekend op 24 december 1814, maakte een einde aan de Brits-Amerikaanse oorlog van 1812-1814. Zowel dit conflict als het vredesverdrag moeten tegen een erg complexe internationale achtergrond gesitueerd worden, m.n. de gevolgen van de Europese oorlogen in de periode 1793-1815 voor de V.S. Frankrijk streed, tijdens deze kwarteeuw van gewapende strijd om de macht in Europa, tegen een soms wisselende coalitie van Europese landen, geleid door Groot-Brittannië. De gevolgen van deze confrontatie voor de V.S. bleven niet uit, ook al omdat de onafhankelijkheid op dat moment nog niet volledig afgerond was. De internationale positie van de V.S. bleef nauw verbonden met de toestand in Europa, meer in het bijzonder met de machtsstrijd op het continent. Zo hadden Frankrijk en, wat later, Spanje, in het kader van deze strijd, de Amerikaanse opstand gesteund. De vrede van Parijs van september 1783, waardoor Groot-Brittannië de onafhankelijkheid van de V.S. erkende, had niet alle problemen met Londen opgelost. De Britten waren knorrig over sommige bepalingen van dit verdrag en toonden zich niet gehaast om bvb. de forten in het gebied van de Grote Meren te ontruimen. Groot-Brittannië was ook beducht voor de Amerikaanse concurrentie op het gebied van de handelsvaart — de V.S. beschikten over de tweede handelsvloot ter wereld — en wilde zijn hegemonie op zee veilig stellen. De verhouding tussen de Britten en de Amerikanen was, zo kort na de onafhankelijkheid, evenmin erg harmonieus te noemen. Groot-Brittannië gaf blijk van weinig psychologische takt in zijn relaties met Washington, de jonge V.S. waren uiteraard zeer gevoelig voor wat zij als schendingen van hun nationale soevereiniteit aanvoelden.

De V.S. bevonden zich in deze jaren nog in een fase van "opbouw", van "nation building", zowel voor wat het nationaal grondgebied als de interne staatsinrichting betrof. Het grondgebied van de V.S. strekte zich in 1800 westwaarts uit tot aan de Mississippi en werd langs die zijden begrensd door koloniale bezittingen van Groot-Brittannië (Canada), Spanje (Louisiana-territory, Florida) en Frankrijk (Louisiana-territory). Conflicten met deze drie mogendheden mochten dan ook niet uitgesloten worden. In de V.S. zelf bestonden er heel wat meningsverschillen over de inrichting van de nieuwe staat en over de inhoud van de nieuwe grondwet. Anders gezegd, de voorstanders van een sterke nationale regering stonden er tegen de voorstanders van uitgebreide bevoegdheden voor de afzonderlijke staten ¹.

(1) De internationale en Amerikaanse situatie in de periode 1793-1815, meer in het bijzonder de gevolgen van de Europese oorlogen voor de V.S., worden uitvoerig behandeld door

Keren we terug naar ons hoofdtema, nl. de internationale achtergrond van de oorlog van 1812 en de vrede van Gent. In 1793, bij het uitbreken van de vijandelijkheden in Europa, werden de V.S. voor het eerst, maar zeker niet voor het laatst in hun geschiedenis, geconfronteerd met de gevolgen van een Europees conflict. Welke houding zou het land aannemen t.o.v. deze "Europese" oorlog? Alhoewel de meerderheid van de Amerikaanse publieke opinie meer sympathie had voor het Frankrijk van Lafayette dan voor het oude moederland Groot-Brittannië, kondigde president George WASHINGTON in april 1793 aan dat de V.S. neutraal bleven. Onder Washington (president tot 1797) en zijn opvolger John ADAMS (1797-1801) werd, zij het niet zonder moeite, de neutraliteit van de V.S. gehandhaafd. De "Founding Fathers", of ze nu Federalisten of Republikeinen (= de latere Democraten) waren, meenden allen dat de V.S. zich afzijdig moesten houden van Europese conflicten. Zij meenden dat, in deze fase van "opbouw van de natie", een periode van isolatie het meest aangewezen was. Het buitenlands beleid moest in functie van Amerikaanse belangen en overwegingen gevoerd worden. De latere president Thomas JEFFERSON, van 1785 tot 1789 gezant in Frankrijk en van 1789 tot 1793 minister van Buitenlandse Zaken, vatte deze houding als volgt samen: "Peace, commerce and honest friendship with all nations, entangling alliances with none". Jefferson ging nog verder, hij meende dat, wanneer de Amerikaanse isolatie niet langer houdbaar bleek, de V.S. eerder van de moeilijkheden in Europa moesten gebruik maken om hun commerciële positie te verbeteren en hun grondgebied uit te breiden. Dit laatste opzet slaagde, zoals we even later zullen zien. De bescherming van de Amerikaanse handelspositie daarentegen stelde heel wat meer problemen en lag mee aan de basis van de oorlog van 1812.

Thomas Jefferson werd president in 1801, het jaar waarin Frankrijk en Groot-Brittannië de vrede van Amiens sloten en er een korte adempauze kwam in de Europese oorlogen. Het leger en de zeemacht, die onder Washington en Adams waren uitgebouwd, werden onder Jefferson langzaam ontmanteld. De rust duurde echter niet lang, al in 1803 werden de vijandelijkheden in Europa hervat. Aanvankelijk dacht Frankrijk nog aan een invasie van Groot-Brittannië, maar na de Britse zege bij Trafalgar in 1805 werd dit voornemen opgegeven. Frankrijk, of anders gezegd, Napoleon Bonaparte, concentreerde zich met succes op de verovering van het Europese continent. Groot-Brittannië probeerde zijn hegemonie op zee te gebruiken om de bevoorrading van Frankrijk af te snijden en het land economisch te wurgen. Het kwam in deze jaren niet tot een directe militaire confrontatie tussen Fransen en Britten, beide landen probeerden elkaar indirect klein te krijgen.

Deze situatie bemoeilijkte in aanzienlijke mate de positie van de V.S., immers, de neutraliteit van de States en zijn rechten als neutraal land stonden

lijnrecht tegenover de Engelse sanctie- en blokkadepolitiek. Frankrijk van zijn kant repliceerde met de Continentale Blokkade in november 1806. Beide oorlogvoerende partijen waren niet van plan om veel rekening te houden met de Amerikaanse rechten, wel integendeel, in deze strijd op leven en dood kregen de eigen belangen absolute voorrang. Als neutraal land hadden de V.S. het recht om met alle landen handel te drijven, in de praktijk liet Groot-Brittannië, meester op de Atlantische Oceaan, alleen die handel en trafiek toe, die Londen beviel. Op basis van de fameuze Orders in Council stopte Groot-Brittannië neutrale schepen, die Frankrijk bevoorraadden en dus de oorlogspanning steunden. De Amerikaanse schepen werden evenmin ontzien: dit veroorzaakte enkele spectaculaire incidenten, die grote verontwaardiging uitlokten bij de publieke opinie in de States. De niets ontziende ronselpraktijken van de Britten zetten nog meer kwaad bloed. Zij doorzochten Amerikaanse schepen, zogezegd op zoek naar Britse deserteurs, maar namen vaak Amerikaanse burgers mee om in de Royal Navy te dienen. De recruitering voor de Navy stelde immers heel wat problemen, de leefomstandigheden waren er zo slecht dat er in 1797 zelfs een opstand uitbrak. De Navy zou in totaal zo'n 3.800 Amerikanen gekidnapt hebben en gedwongen om dienst te nemen.

Hoe reageerden de V.S. op dit alles? President Jefferson probeerde in een eerste fase, van 1807 tot 1809, door een combinatie van diplomatieke tussenkomsten en economische sancties de naleving van de Amerikaanse rechten af te dwingen. In 1807 keurde het Congres een algemeen handelsembargo in de Amerikaanse havens goed. De V.S. rekenden er op dat dit embargo Groot-Brittannië en Frankrijk danig zou schaden en hen dwingen de Amerikaanse rechten te respecteren. Dit bleek een misrekening: noch de Britten, noch de Fransen werden ernstig getroffen door het embargo. Integendeel, het waren de havensteden van New England en de Zuidelijke staten die er nog het meest onder te lijden hadden. Het embargo werd in 1809 opgeheven, de V.S. probeerden daarna Frankrijk en Groot-Brittannië tegen elkaar uit te spelen. Indien één van beide landen de Amerikaanse rechten erkende, zouden de V.S. de handel met de tegenstander stopzetten. Napoleon speelde hier handig op in, wat tot een stijging van de spanning met Londen leidde. De Britten hadden ondertussen hun ronselpraktijken ongenadig voortgezet, zij bleven Amerikaanse schepen tegenhouden, kortom, de V.S. en Groot-Brittannië stevenden op een directe confrontatie af².

(2) H. ADAMS geeft in zijn *History of the United States of America during the Administrations of Jefferson and Madison* (New York, 1891) een algemeen overzicht van de binnen- en buitenlandse politiek in de V.S. in de periode 1801-1817. A. DeConde, *Entangling Alliance: Politics and Diplomacy under George Washington* (1958) en C.S. HYNEMAN, *The First American Neutrality* (1934) behandelen de Amerikaanse opstelling t.o.v. de Europese oorlogen. De moeilijkheden met Groot-Brittannië worden besproken door A.L. BURT, *The United States, Great Britain and British North America from the Revolution to the Peace after the War of 1812* (1940), G.S. GRAHAM, *Sea Power and British North America, 1783-1980: A Study in British Colonial Policy* (1941) en B. PERKINS, *The First Rapprochement: England and the United States, 1795-1805* (1955) en *Prologue to War: England and the United States, 1805-1812* (1961). J.F. ZIMMERMAN behandelt in *Impressment of American Seamen* (1923) de Britse ronselpraktijken meer in detail.

De oorlog van 1812 kende, zowel voor de Amerikanen als voor de Britten, een frustrerend en weinig succesvol verloop. Meer zelfs, wanneer men het vredesverdrag meer in detail bekijkt, vraagt men zich af waarom de oorlog überhaupt nodig was. Het verdrag betekende een terugkeer naar de status quo ante bellum en loste geen enkel probleem, dat voor en tijdens het conflict opgeworpen werd, definitief op. Bovendien botste de oorlog in de V.S. op heel wat weerstand, zowel bij een gedeelte van het Congres als in de staten van New England. Er is dan ook, vooral van Amerikaanse zijde, een lang en geanimeerd debat gevoerd over de oorzaken en doeleinden van dit conflict. Het Brits optreden en de schending van de neutraliteitsrechten worden meestal als de belangrijkste drijfveer aangegeven. De jonge V.S. waren vastbesloten om, na tien jaar vernederende en frustrerende ervaringen, hun soevereine rechten te verdedigen. De prijs van de vrede werd in 1812 te hoog bevonden, het ging in het conflict met Groot-Brittannië, zoals John Quincy ADAMS zei, om "our right as an independent nation". Daarnaast speelden nog andere factoren een rol, die in de loop van de discussie soms erg verschillend ingeschat werden: territoriale ambities en expansiezucht, vooral richting Canada, de onrust bij de Indianen in het Noord-Westen waarachter men opnieuw het gestook van Londen vermoedde en de economische moeilijkheden op het thuisfront, die eveneens aan de Britse maatregelen werden toegeschreven³. De oorlogsboodschap van president James MADISON aan het Congres van 1 juni 1812 bevatte een lange lijst met klachten en grieven over het Brits optreden sinds 1803: het ronselen van soldaten voor de Royal Navy, het bestoken van handelsschepen voor Amerikaanse havens, de blokkades, het stoken van onrust bij de Indianen aan de Westelijke "frontier". Tenslotte beschuldigde Washington Groot-Brittannië ervan niet alleen de handel met Frankrijk te willen beletten, Londen streefde er doelbewust naar om de Amerikaanse concurrentie uit te schakelen en de Britse maritieme positie nog te verstevigen. Het Congres keurde de oorlogsverklaring aan Groot-Brittannië goed, zij het niet met een overweldigende meerderheid.

De officiële oorlogsverklaring vond — het is niet het enige merkwaardige of ironische aspect van dit conflict — plaats op een moment dat de Britten tekenen van verzoening gaven. Zij hadden, twee dagen voor de oorlogsverklaring, de gehate Orders in Council opgeheven. Anders gezegd, de oorlog brak uit op het moment dat één van de belangrijkste Amerikaanse motieven uit de weg geruimd was. Londen had te laat beseft dat het meer te verliezen dan te winnen had bij een oorlog met de V.S. De Britten hadden

(3) De discussie over de oorzaken van de oorlog van 1812 wordt besproken door R. HORMAN, *The Causes of the War of 1812* (Philadelphia, 1962), B. PERKINS (ed.), *The Causes of the War of 1812 - National Honor or National Interest?* (1962), G.T. TAYLOR (ed.), *The War of 1812 — Past Justifications and Present Interpretations* (1962) en H.L. COLES, *The War of 1812* (Chicago en Londen, 1964), pp. 27-37. J.W. PRATT verdedigde in *Expansionists of 1812* (New York, 1925) de stelling dat territoriale ambities in de richting van Canada één van de belangrijkste oorzaken van de oorlog waren. R. BROWN van zijn kant probeerde in *Republic in Peril* (New York, 1964) de oorlog van 1812 in een meer ideologisch spanningsveld te plaatsen.

het nationaal gevoel in de States ernstig onderschat, zij waren er gemakshalve vanuit gegaan dat de V.S. geen direct militair conflict zou riskeren.

De V.S. waren slecht voorbereid op de oorlog en kampten met een chronisch tekort aan manschappen en aan geld. De regering maakte een wat machteloze indruk, het Congres en de publieke opinie waren sterk verdeeld. Het verzet tegen de oorlog was het grootst in New England. De Noord-Oostelijke havens, nauwelijks hersteld van de negatieve gevolgen van het handelsembargo, morden over de schade aan de handelsvaart en vreesden represailles van de almachtige Britse vloot. De ontevredenheid laaide zo hoog op dat er eind 1814 in New England zelfs aan secessie gedacht werd. Het grootste enthousiasme voor de oorlog was te vinden in het Zuiden en in het Westen: daar werden de Britse maatregelen verantwoordelijk gesteld voor de landbouwcrisis. De Westelijke staten hoopten daarnaast op expansie richting Canada en meenden dat de moeilijkheden met de Indianen te wijten waren aan het voortdurend gestook van de Britten.

De malaise in de V.S. tijdens de oorlog werd nog vergroot door het teleurstellend verloop van de militaire gebeurtenissen. M.n. de Canadese campagne werd een aaneenschakeling van tegenvallers. Op zee liet de wurgende Britse blokkade zich voelen. De situatie werd wat beter in 1813-1814, met het zegevierend Amerikaans tegenoffensief in het Noord-Westen en de zege van Andrew JACKSON op de Creek Indianen in de lente van 1814⁴.

Er werden al in 1812, kort na het begin van de oorlog, schuchtere vredesopgingen ondernomen, maar zij bleven aanvankelijk zonder resultaat. De V.S. eisten dat Groot-Brittannië zijn ronselpraktijken opgaf, wat door Londen geweigerd werd. Een Russische bemiddelingspoging mislukte eveneens, maar leidde wel, na enige peripetieën, tot directe onderhandelingen tussen beide partijen. De Amerikaanse gevolmachtigden kregen in april 1814 de toelating om naar Groot-Brittannië te reizen, met als doel de vredesonderhandelingen te bespoedigen. Zij kwamen echter in Londen aan op een slecht moment: Napoleon had net troonsafstand gedaan en de zegevierende Britten waren niet in een verzoenende bui. Groot-Brittannië kon na de Franse nederlaag immers mensen en middelen vrijmaken voor het conflict met de V.S., dat het tot dan toe als een secundaire botsing, een "sideshow" had beschouwd. Britten en Amerikanen raakten het er tenslotte over eens om directe onderhandelingen te beginnen, die in juli 1814 in Gent begonnen. De V.S. zaten ondertussen, a.g.v. de verhoogde Britse druk en het groot tekort aan mensen en middelen, volledig in het nauw. Washington werd gedwongen nieuwe, aangepaste instructies naar de misie in Europa te sturen, waarbij niet langer aangedrongen werd op een oplossing voor de ronselpraktijken. Er moest, kost wat kost, een einde gemaakt worden aan het conflict.

(4) Voor het verloop van de oorlog en de (verdeelde) reacties in de V.S. verwijzen we naar opnieuw naar R.H. BROWN, *The Republic in Peril* (New York, 1964), Harry L. COLES, *The War of 1812* (Chicago en Londen, 1965), A.R. GILPIN, *The War of 1812 in the Old Northwest* (East Lansing, 1958) en Patrick T. WHITE, *A Nation on Trial: America and the War of 1812* (New York en Londen, 1965).

De gebeurtenissen op het slagveld gingen ondertussen door en beïnvloedden de respectievelijke onderhandelingspositie van Britten en Amerikanen. Toen het nieuws over de val van Washington Londen bereikte in september 1814, werden de Britten overmoedig en achtten zij de overwinning binnen handbereik. Eind oktober waren de kansen gekeerd in het voordeel van de Amerikanen, waardoor hun positie aan de onderhandelingstafel versterkt werd. De oorspronkelijke eisen van de V.S. en van Groot-Brittannië waren, na de ontvucherende ervaringen aan het front, fel gematigd. De V.S. hadden aanvankelijk gehoopt veel te winnen: zij toonden grote belangstelling voor expansie richting Canada, eisten het einde van de ronselarijen en het opheffen van de beperkingen op de handelsvaart, maar zij namen tenslotte genoegen met een status quo ante bellum. Ook de Britten hadden ambitieuze eisen geformuleerd i.v.m. een grote Indiaanse bufferstaat en de visserijrechten, maar zij aanvaardden eveneens een terugkeer naar de status quo ante bellum. Het resultaat was dan ook een verdrag in mineur: geen enkel probleem, dat aan de basis had gelegen van het conflict, werd opgelost. De fameuze ronselpraktijken en, meer algemeen, de rechten van de neutralen, werden zelfs niet in de tekst vermeld.

We vermeldden al dat de oorlog van 1812 in feite te laat, d.w.z. na het intrekken van de Britse Orders in Council, begonnen was. De oorlog is op een even merkwaardige manier geëindigd: de belangrijkste veldslag, m.n. de slag bij New Orleans van 8 januari 1815, had plaats na de ondertekening van het verdrag van Gent, dat officieel een einde aan het conflict maakte⁵.

De oorlog van 1812 leverde de Amerikanen niet alleen het nationaal volkslied en het Witte Huis op, de internationale gevolgen van het verdrag van Gent reikten verder⁶. Deze vrede viel min of meer samen met het einde van de Europese oorlogen, en vormde het begin van een nieuw tijdperk voor de V.S. De buitenlandse dreiging was grotendeels weggevallen. Tijdens de oorlog van 1812 vielen voor het laatst in de Amerikaanse geschiedenis buitenlandse troepen het grondgebied van de V.S. binnen. In 1815 begon voor de States een periode van relatieve internationale isolatie, die tot aan de Eerste Wereldoorlog zou duren. De jongere generatie, d.i. de Amerikanen die na de onafhankelijkheid waren geboren, was hoe dan ook minder op Europa gericht. De oorlog van 1812, niet in het minst de "laattijdige" slag bij New Orleans, droeg in aanzienlijke mate bij tot de

(5) De vredesonderhandelingen en het verdrag van Gent worden uiteraard besproken in de reeds vermelde werken van R.H. BROWN, H.L. COLES, A.R. GILPIN en P.T. WHITE. F.A. UPDYKE geeft in *The Diplomacy of the War of 1812* (Baltimore, 1915) een gedetailleerde analyse van de vredesposingen en de uiteindelijke regeling. Meer recente studies over het verdrag van Gent zijn van de hand van G. DANGERFIELD, *The Era of Good Feelings* (New York, 1953) en B. PERKINS, *Castlereagh and Adams* (Berkeley, 1964). *The Peace of Christmas Eve* (1962) van F.L. ENGLEMAN bevat een meer populaire benadering van de vrede van Gent.

(6) Bij de inname van Washington door de Britten werden de officiële gebouwen, o.a. de presidentiële ambtswoning, in brand gestoken. De ambtswoning werd bij het herstel wit geschilderd en is sindsdien beter bekend als het Witte Huis. — Tijdens het bombardement van Baltimore (september 1814) schreef Francis Scott KEY, die gevangen gehouden werd aan boord van een Brits schip de tekst van het Amerikaanse volkslied, de "Star-Spangled Banner".

groei van het nationaal bewustzijn in de States, de verdeeldheid en het gebrek aan militaire successen werden na 1814 vlug vergeten.

De V.S. kwamen territoriaal gevoelig versterkt uit de oorlogsperiode. Frankrijk had al in 1803 de Louisiana Territory aan de V.S. verkocht: Napoleon beseftte dat hij, bij de hervatting van de oorlogen in Europa, dit gebied niet kon verdedigen. Ook de Spaanse bezittingen in de onmiddellijke nabijheid van de V.S. gingen tijdens of kort na de oorlog verloren. De States hadden al in 1810-1813 het westelijk gedeelte van Florida veroverd. A.g.v. moeilijkheden met de plaatselijke Indianen vielen de Amerikanen, opnieuw onder leiding van Andrew Jackson, het oostelijk gedeelte van Florida binnen in 1818. Mexico werd onafhankelijk in 1821 en kon zich in een ruime Amerikaanse belangstelling verheugen ⁷.

Deze wijzigingen van en aan de landsgrenzen lagen aan de basis van de zgn. Monroe-doctrine, die door president James MONROE werd uiteengezet tijdens zijn rede voor het Congres van 2 december 1823. Deze doctrine handelde in feite over twee zaken, a) de dreigende Russische expansie aan de Noord-Westkust, b) de eventuele hulp vanwege de Heilige Alliantie aan Spanje bij de herovering van diens koloniale bezittingen. Groot-Brittannië, dat de Latijns-Amerikaanse markten wilde openhouden, was eveneens gekant tegen een mogelijke Europese interventie en de Britse minister van Buitenlandse Zaken had Washington zelfs een feitelijke alliantie voorgesteld. Onder impuls van minister van Buitenlandse Zaken John Quincy Adams werd besloten dat de V.S. zélfstandig, niét in alliantie met Groot-Brittannië, moesten reageren op een eventuele Spaanse dreiging. De Monroe-doctrine bepaalde, met de Russische eisen op de achtergrond, dat het Amerikaanse continent geen voorwerp mocht zijn van een toekomstige kolonisatie. Iedere Europese interventie op het Amerikaanse continent werd afgewezen, de V.S. van hun kant bevestigden dat zij zouden afzien van tussenkomsten in Europa. Het werd — en wordt — soms over het hoofd gezien dat de V.S. zelf niet gebonden werden door de Monroe-doctrine aan de principes van niet-kolonisatie of niet-interventie. De Amerikaanse aspiraties in Mexico en Cuba waren daarvoor in 1823 te groot. De onmiddellijke praktische betekenis van de Monroe-doctrine bleef beperkt, zij groeide pas in de loop der jaren, en na allerlei aanvullingen, uit tot één van de pijlers van de Amerikaanse buitenlandse politiek. De V.S. en Rusland bereikten vrij snel een akkoord over de grens van Alaska. Het was niet zozeer de Monroe-doctrine als wel de Britse dominantie op zee die Spanje deed afzien van eventuele plannen tot herovering van de kolonies ⁸.

(7) Voor de aankoop van Louisiana door de V.S., zie o.a. A.B. DARLING, *Our Rising Empire, 1763-1803* (1940) en E.W. LYON, *Louisiana in French Diplomacy, 1795-1804* (1934). De grens- en gebiedsconflicten met Spanje worden o.a. besproken door A.P. WHITAKER in *The Spanish-American Frontier, 1783-1795* (1927) en *The Mississippi Question, 1795-1803* (1934).

(8) De betekenis van de Monroe-doctrine wordt besproken door S.F. BEMIS, *John Quincy Adams and the Foundations of American Foreign Policy* (1949).

Het verdrag van Gent betekende ook een keerpunt in de verhouding tussen de V.S. en Groot-Brittannië. De oorlog van 1812 was het laatste directe Anglo-Amerikaanse conflict, op termijn trok vooral Groot-Brittannië lessen uit deze ervaring, Londen beseftte dat een militair conflict met de V.S. vooral nadelige gevolgen had. De V.S. en Groot-Brittannië toonden zich na 1814 bereid om hun meningsverschillen langs vreedzame weg op te lossen. Over de grensgeschillen in Canada en de Oregon Territory werd enkele jaren later een overeenkomst bereikt. De "special relationship" tussen beide landen was nog ver af, maar de vrede van Gent legde de basis voor een betere verstandhouding en groter wederzijds respect.

De Amerikaanse belangstelling verschoof na 1814-1815 voorgoed naar de "interne" verovering van het eigen land, van het "Westen". De overtuiging, dat de V.S. een andere, betere bestemming hadden dan Europa, werd door de oorlog van 1812 nog versterkt. Binnenlands leidde de oorlog van 1812 tot een versteviging van de positie van de centrale regering, enigszins ten nadele van de afzonderlijke staten, maar deze strijd zou pas een halve eeuw later, met de Amerikaanse burgeroorlog, beslecht worden.

De oorlog van 1812 lag ook aan de basis van de politieke carrière van één van de populairste Amerikaanse leiders van de 19e eeuw, Andrew JACKSON (1767-1845), president van 1829 tot 1837 en één van de grondleggers van de "moderne" Democratische Partij. Jackson had nationale bekendheid verworven in 1812, in de oorlog tegen de Creek maar hij vestigde definitief zijn faam door zijn overwinning op de Britten bij New Orleans. De verkiezing van "Ol' Hickory" tot president werd algemeen beschouwd als een overwinning van de democratie en de gewone man, als de realisatie van een vroege versie van de "American Dream". Alleen de Indianen dachten daar anders over, Jackson kreeg van hen, niet geheel onverdiend, de bijnaam "Sharp Knife"⁹.

(9) Over het leven en het presidentschap van Andrew Jackson, en het begrip "Jacksonian Democracy" zijn talloze werken geschreven. Beperken we ons tot enkele bekende studies: L. BENSON, *The Concept of Jacksonian Democracy* (1961), M. JAMES, *Andrew Jackson: The Border Captain* (1933), R.V. REMINI, *The Election of Andrew Jackson* (New York en Philadelphia, 1963) en A.M. SCHLESINGER, Jr, *The Age of Jackson* (Boston, 1949).